

Mer aktiva och kritiska studenter målet för läkarutbildningen i Umeå

Studenterna ska vara mer aktiva i undervisningen, förberedas för ett livslångt lärande och tidigt skolas i ett kritiskt, vetenskapligt tänkande. Dessa är några av målen med den nya planen för läkarutbildningen i Umeå.

Den nya utbildningsplanen träder i kraft från vårterminen 2001.

– Vi tyckte i och för sig att den gamla utbildningen fungerade väl, men ville gärna föra in en vetenskaplig baskurs, berättar Mari Norgren, professor i klinisk bakteriologi, som är vice ordförande i den startgrupp som arbetat fram förslag till ny utbildningsplan.

På senare tid har det varit svårt att tillföra nya kurser i utbildningen, som redan har schemalagda kurser för mer än de 220 poäng den ska innehålla. Därför beslöt fakulteten att »börja om från början» och göra en total översyn.

– Vi skapade först ett ramförslag med de övergripande kursblocken. Målet var att försöka sudda ut alla gamla gränser mellan olika ämnen, berättar Mari Norgren.

Resultatet har blivit att exempelvis de traditionella kirurgi- och medicinkurserna försvinner och ersätts av en klinisk baskurs. Histologi, exempelvis, är inte längre en egen kurs, utan ingår i kurser som rör celler och organs struktur och funktion.

– Tidigare hade vi en massa små kurser och det fanns önskemål om att göra

större block, för att underlätta integration av kunskapsområden och i tentamina mer efterfråga förståelsekunskap än detaljkunskap, säger Mari Norgren.

Termin 1 ska inledas med en del av den vetenskapliga baskursen. Studenterna får från starten bekanta sig med medicinsk forskning i både internationellt och nationellt perspektiv.

– Kursen ska ge studenterna insyn i kritiskt tänkande och fungera som ett stöd för framtida studier, berättar Mari Norgren, som själv är koordinator för den vetenskapliga baskursen.

– Det är viktigt att på ett strukturerat sätt få lära sig hur ett vetenskapligt arbete är uppbyggt och att få ett kritiskt förhållningssätt till vetenskapliga undersökningar, konstaterar hon.

Evidensbaserad medicin, det vill säga en vetenskapligt belagd konsensus om exempelvis vilka behandlingsmetoder som ska användas vid olika diagnoser, är också ett viktigt inslag i kursen.

Hjälp med synteser

– Mycket av det studenterna får lära sig är grunden för vetenskapligt tänkande i allmänhet, säger Mari Norgren.

I den vetenskapliga baskursen ingår också att någon gång under utbildningen skriva en egen uppsats om 10 poäng.

Enligt nuvarande kursplan läser studenterna många ämnen och små kurser. Nu blir det istället större kurser där flera ämnen är integrerade. Men faktakunskaperna är desamma.

– Skillnaden är att studenterna på det nya sättet ska få hjälp med att skapa en

syntes av olika ämnesområden, förklarar Benoni Edin, prodekanus på den medicinska fakulteten.

Utbildningen ska även bli mer praktisk och innehålla mer patientkontakt. Genom hela utbildningen löper en kurs som heter professionell utveckling och som bland annat innehåller etik, psykologi, studier av patientrollen och den egna framtida yrkesrollen, inklusive ledarskapsutbildning.

En markant förändring blir att en del av de externa placeringarna sker på vårdcentraler, istället för på sjukhus.

– En väldigt stor del av vården idag sker polikliniskt och på vårdcentraler och därför är det rimligt att man under studietiden t ex regelbundet får se det allmänmedicinska perspektivet. Utbildningen bör alltså spegla en förändrad praxis, säger Benoni Edin.

Även undervisningsformerna förändras i den nya utbildningen. Istället för storföreläsningar blir det mycket mer gruppundervisning. Men man har valt att **inte** använda en enda pedagogisk metod. Såväl varianter av problembaserat lärande, casemetodik och föreläsningar ingår.

Både lärare och studenter har deltagit i arbetet med den nya kursplanen. Ett problem verkar dock vara förankringen.

– Informationen är dålig, säger Mattias Hartwig, ordförande i MSF i Umeå.

– Det förs en diskussion om ifall man ska starta med en eller flera terminer samtidigt. Ingen vet hur det blir och ovissheten gör att folk blir negativa, även om innehållet verkar genomtänkt och bra.

Anna Filipsson

Status viktigare än studier när läkarutbildningar rankas

Att läsa medicin i Uppsala har högst status, men kvaliteten på lärare och litteratur är bäst i Umeå. Den slutsatsen drar tidskriften Moderna tider, efter en undersökning bland läkarstudenter med syftet att ranka utbildningsorterna.

Rankningen bygger på intervjuer med sistaårselever och vad de anser om sin studieort. Frågorna har delats in i tre dimensioner: studier, miljö och status. Studier handlar om kvalitet på lärare och litteratur, administration, tillgång på läsplatser, datorsal, bibliotek och bra stämning på institutionen. Miljö är studentliv, tillgång på bostäder och möjlighet att studera utomlands. Status är vilken status utbildningen och orten har. Rank-

ningen är en sammanvägning av dessa.

På första plats i rankningen kommer Uppsala, på grund av sin placering när det gäller miljö och status. Andra plats i rankningen har Karolinska, följt av Lund, Umeå, Linköping och Göteborg.

Tittar man bara på dimensionen studier, det vill säga bland annat kvalitet på lärare och litteratur så blir rangordningen en annan: Umeå, Linköping, Göteborg, Karolinska, Uppsala och Lund.

Flera företrädare för de olika studieorterna är skeptiska till undersökningen. Moderna tider motiverar rankningen med att studenter ska ha något annat än hörsågen att gå på när de väljer studieort och ger intrycket att rankningen ska

vara en slags kvalitetsbedömning av utbildningarna – trots detta har faktorerna vad studenterna upplever att utbildningen har för status och hur studentlivet är en avgörande roll för rankningen. Dessutom har man inte ställt några frågor kring den kliniska delen av utbildningen.

Moderna tiders resultat stämmer inte heller överens med den utvärdering av läkarutbildningen som Högskoleverket gjorde 1997. Då bedömdes Linköping som »bästa» studieort, bland annat mot bakgrund av vad studenterna ansåg om sin förmåga till självständig och kritisk bedömning och att självständigt lösa problem inom det medicinska området.

Anna Filipsson